

N:o 17.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående försäljning till Hallsbergs stationssamhälle af ett jordområde från förra militiebostället Berg n:o 1 i Örebro län; gifven Stockholms slott den 31 januari 1896.

Genom nådigt bref den 26 mars 1886 har Kongl. Maj:t fastställt plan för reglering af visst område vid Hallsbergs jernvägsstation och i sammanhang dermed berättigat stationssamhället att i den ordning, gällande författning om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof stadgade, till sig lösa den enskilda personer, menigheter eller inrättningar tillhöriga mark, som enligt den fastställda planen erfordrades för utläggande af gator, torg och allmänna platser.

Sedermera har municipalstyrelsen i Hallsberg hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit, att af en till förra sergeantsbostället 1 mantal Berg n:o 1 i Hallsbergs socken och Kumla härad af Örebro län hörande, invid jernvägsstationen belägen utjord måtte på liknande vilkor, som af Kongl. Maj:t och Riksdagen beviljats Arvidsjaurns kommun i Norrbottens län, för alltid öfverlätas till stationssamhället dels det område, som låge inom den fastställda regleringsplanen, dels ock derutöfver ett jordområde af 350 ar, att användas hufvudsakligen för större torgdagar och kreatursmöten.

Öfver denna ansökning hafva underdåniga yttranden afgifvits af arrendatorerna af nämnda utjord, en del personer, som derå uppfört byggnader, vederbörande kronofogde och domänintendent samt Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet, hvarefter jemväl domänstyrelsen afgifvit underdånigt utlåtande i ärendet och dervid öfverlemnade en af förste landtmätaren O. Tengvall åren 1892—1893 upprättad karta öfver den

del af ifrågavarande utjord, som benämnes Kärret, jemte tillhörande beskrifning.

Domänintendenten har i det af honom afgifna yttrande hänvisat till den af honom jemte vederbörande uppskattningsmän sommaren 1893 verkställda arrende- och saluvärdering äfvensom i sammanhang dermed uppgjortt förslag till utjordens framtida disposition under förutsättning, att nådigt afseende komme att fästas vid den underdåniga ansökningen.

Af det vid nämnda förrättning förda protokoll jemte öfriga tillgängliga handlingar inhemtas, att vid utarrendering af hemmanet Berg från den 14 mars 1876 omkring 50 tunnland till hemmanet hörande, men från dess öfriga egor afskild ängs- och skogsmark genom vederbörande boställsdirektions kontrakt den 23 oktober 1875 särskildt för sig uppläts mot ett årligt arrende af 112 kubikfot spanmål, hälften råg och hälften korn, att lösas efter 10 års medelmarkegångspris, samt derutöver 610 kronor i penningar, motsvarande tillsammans för år 1894 833 kronor 85 öre, med stadgande, bland annat, att arrendatorn skulle till hufvudgårdens arrendator årligen erlægga en femtedel af de på hemmanet i dess helhet belöpande utskylder och onera. Denna ängs- och skogsmark upptages i arrendeuppskattningsprotokollet under namn af utegorna Kärret och Vingen, hvilka egor äro närbelägna hvarandra och icke äro att förvexla med utjordar, utan ingå i hemmanets mantal. Enligt protokollet är Kärret beläget invid Hallsbergs jernvägsstation och utgöres till största delen af en förut sank, men genom den s. k. Ralaåns sänkning torrlagd och till åker förvandlad kärräng, hvars vestra del sträcker sig till allmänna landsvägen och upptager östra slutningen af den s. k. Hallsbergsåsen samt angränsar jernvägens stationsområde. Dess hela egoområde utgjorde 20 hektar 87,46 ar, hvaraf likväl utbruttits dels 13,75 ar till landsvägens omläggning, dels 49,30 ar, motsvarande 1 tunnland, som på grund af nådigt bref den 6 december 1864 exproprierats af Kumla härad för anläggning af gästgifveri, så att egans utarrenderade område numera utgjorde 20 hektar 24,41 ar. Enligt ofvan omförmälda karta, hvarå jemväl utmärkts den för stationssamhället fastställda regleringsplan, såvidt den berörde Kärret, äro inom planen belägna, förutom nämnda utbrutna områden, tillsammans 63,05 ar, af Kärrets utarrenderade jord 4 hektar 21,21 ar, hvaraf 1 hektar 92,26 ar upptagas af 17 till större delen bebyggda tomter jemte en mindre väg, 2 hektar 15,80 ar utgöra åker och 13,15 ar impediment. Dessutom låge inom regleringsplanen en vid laga skifte mellan hemmanen 3 mantal Norrby och 1 mantal Berg undantagen samfällighet, bestående af ett grustag samt en gammal landsväg och en gemensam afloppsgraf om

tillsammans 1 hektar 17,39 ar, hvaraf gamla landsvägen och afloppsgrafven upptagits till 42,15 ar, 8 byggnadstomter till 71,44 ar och en mindre utfartsväg till 1,80 ar.

I afseende å nyssberörda inom regleringsplanen belägna del af Kärret, 4 hektar 21,21 ar, hafva förrättningsmännen föreslagit, att denna del jemte kronans andel i den gemensamma afloppsgrafven, hvilken enligt förrättningsmännens åsigt borde utfyllas, 25,10 ar, eller tillhopa 4 hektar 46,31 ar, måtte på det sätt disponeras, att deraf skulle till samhället upplåtas dels utan ersättning 1 hektar 87,50 ar, hvaraf större delen utgjordes af till gator afsatt mark, och dels mot lösen, efter ett beräknadt värde af 10 kronor för ar, ett område af 1 hektar 42,15 ar, afsedt att användas till öppna platser, samt återstoden eller 1 hektar 16,66 ar afyttras till enskilde mot lösen, beräknad efter 100 kronor för ar.

Hvad angår den del af Kärret, som ligger utom regleringsplanen, hafva förrättningsmännen uppgjort förslag till dess styckning för försäljning å offentlig auktion; och då härigenom samhället lemnades tillfälle att förvärfva hvad som till marknadsplats och kreatursmöten kunde erfordras, hafva uppskattningsmännen ansett något afseende icke böra fästas vid samhällets ansökning att för sådant ändamål få en särskild ega sig upplåten.

Beträffande slutligen dispositionen öfver de på den samfälda marken till hemmanen Norrby och Berg indelta tomter hafva förrättningsmännen förklarat sig obehöriga att derom uppgöra något förslag, utan ansett bestämmandet härom böra bero på särskild uppgörelse inom skifteslaget.

Af dem, som yttrat sig i ärendet, hafva vidare de personer, hvilka å ifrågavarande område uppfört byggnader, anhållit, att dem måtte beviljas rätt att inlösa de af dem under de senare tjugu åren bebygda och bebodda tomter med nödigt utrymme på samma vilkor, som beviljades stationssamhället, eller, om detta icke bifölles, att de måtte få, oberoende af samhället, till sig lösa nu innehafda tomter efter domänstyrelsens blifvande taxering.

Kronofogden har ansett det vara af synnerlig vigt för samhället att med full egande- och dispositionsrätt kunna förvärfva hvad som erfordrades till byggnadstomter, öppna platser, gator och dylikt eller hela den inom regleringsplanen belägna del af området, under det att det begärda området derutanför finge anses mindre väsentligt för samhället, synnerligast som vederbörande arrendatorer torde finna med sin fördel förenligt att utan kostnad för samhället upplåta detsamma för angifvet ändamål; och har kronofogden hemställt, att till samhället måtte under full eganderätt upplåtas de inom den fastställda regleringsplanen belägna

områdena på det sätt, att den del, som enligt planen vore afsedd att användas till öppna platser, gator och dylikt, finge förvärfvas utan lösen, men mot utgörande af de för denna del i förhållande till hela området nu belöpande skatter, onera och arrendeavgifter samt återstående inom planen belägna området, som vore afsedt att användas till byggnadstomter, mot erläggande af den lösen, som af Kongl. Maj:t kunde varda bestämd, dock att egare af redan å platsen befintliga byggnader finge hafva företrädesrätt att för dem erhålla nödigt tomtutrymme utan högre lösen till samhället, än som i förhållande till hela arealen belöpte på den andel, som de deraf bekomme.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande har hemställt, att Kongl. Maj:t måtte förelägga Riksdagen nådig proposition derom, att det till förra sergeantsbostället Berg hörande område, som låge inom den för stations-samhället fastställda regleringsplan, måtte på de vilkor, som af domänintendenten föreslagits och funnes närmare angifna uti ofvan omförmälda, vid arrendeuppskattningen och saluvärderingen förda protokoll, till samhället för alltid upplåtas.

Slutligen har domänstyrelsen anført, att stationssamhället för genomförande af den utaf Kongl. Maj:t fastställda regleringsplan hade behof af den till gator och allmänna platser afsedda mark; och då för samhällets utveckling jemväl syntes vara af nöden, att detsamma finge förfoga öfver inom planen belägna tomter, ansåge styrelsen samhället böra beredas tillfälle att förvärfva hela den å regleringsplanen upptagna delen af Kärret, dock med undantag af de områden, hvilka, såsom förut anförts, redan blifvit derifrån skilda, äfvensom af den till hemmanen Norrby och Berg hörande samfällda mark, hvilken senare under nuvarande förhållanden icke kunde af kronan disponeras, samt med viss inskränkning i förfoganderätten öfver redan bebygda tomter.

Beträffande de vilkor, under hvilka eganderätten finge förvärfvas, har domänstyrelsen förklarat sig hvarken kunna tillstyrka bifall till stationssamhällets begäran att få sig upplåtet ifrågavarande jordområde, hvilket, såsom af den af uppskattningsmännen gjorda värderingen syntes framgå, vore af ganska värderik beskaffenhet, utan någon ersättning och endast med skyldighet för samhället att utgöra de å området belöpande utskylder och onera eller biträda uppskattningsmännens förslag, att samhället skulle utan ersättning bekomma större eller mindre del af området. Styrelsen ansåge tvärtom, att samhället borde gifva kronan full ersättning för all mark, oafsedt det ändamål, hvartill den vore ämnad att användas; och borde enligt styrelsens åsigt denna ersättning, der den icke redan i berörda förslag upptagits, lämpligen bestämmas af

domänintendenten med biträdande arrendeuppskattningsmän. Med denna lösningsrätt borde emellertid följa skyldighet för samhället att lemna nuvarande egare till hus och byggnader inom tomtområdet rätt att till sig lösa de af dem bebygda tomtdelar, såvidt dessa ej inkräktade på tillämnade gator och allmänna platser, mot samma lösen, som samhället finge erlægga till kronan, äfvensom att af egarne till sådana byggnader, som vore belägna å till gator och allmänna platser afsedda områden, inlösa de dem tillhöriga byggnader med deras fulla värde, i den mån platsen, der byggnaderna vore belägna, för regleringsplanens genomförande behöfde användas. Till förekommande af tvist mellan samhället och innehafvarne af bebygda tomter angående det utrymme, som borde till deras byggnader bibehållas, har domänstyrelsen föreslagit, att domänintendenten och uppskattningsmännen måtte erhålla uppdrag att i sammanhang med den nya saluvärdering, som syntes böra ske, bestämma, huru stor del af hvarje tomt borde af hvar och en friköpas, och derom göra noggranna anteckningar i förrättningsprotokollet. I händelse mellan samhället och egare till byggnad, som låge utanför de i regleringsplanen till tomter afsedda områden, enighet ej uppnåddes, då inlösen af byggnad för regleringens genomförande förekomme, har styrelsen ansett, att föreskrift borde meddelas derom, att parterna skulle i fråga om ersättningsbeloppets bestämmande vara underkastade stadgandena i lagen om skiljemän den 28 oktober 1887. Af uppskattningsmännen framställt förslag, att betalningsvilkoren för den inlösta jorden borde ställas lika med hvad vid försäljning af kronoegendom hittills varit vanligt, hvarmed antagligen afsåges, att köpeskillingen skulle få erläggas under loppet af sex år med en sjettedel årligen, har styrelsen ansett sig böra biträda under förutsättning, att samma betalningstid af samhället medgåfves tomtinnehafvarne. Såsom vilkor i öfrigt borde, enligt styrelsens hemställan, föreskrifvas, att borgensförbindelse eller annan godkänd säkerhet i vanlig ordning för ogulden köpeskillning af samhället aflemnades samt att viss del af hemmanets mantal åsattes den till samhället upplåtna marken på sätt och i den ordning, som stadgades i 13 § 3 mom. af nådiga förordningen angående hemmansklyfning och jordafsöndring den 6 augusti 1881, hvarvid särskildt borde iakttagas, att ingen del af förenämnda samfälda mark inginge i den af samhället inköpta hemmansdelen.

Då domänstyrelsen af handlingarne i ärendet ansett framgå, att samhället icke hade behof af ytterligare plats för kreatursmöten, torgdagar med mera, har styrelsen funnit samhällets underdåniga ansökning att för nämnda ändamål få åt sig upplåtna delar af det utom regleringsplanen belägna området af egan Kärret böra lemnas utan afseende.

Med anledning af hvad domänstyrelsen sålunda yttrat i afseende å sistnämnda del af ansökningen har municipalstyrelsen till stöd för sin anhållan uti en ytterligare skrift i underdånighet anfört, bland annat, att, derest hela det utom regleringsplanen belägna området af Kärret komme att ånyo på arrende upplåtas och något undantag af mark för tillgodoseende af samhällets behof af plats för marknader och kreatursmöten dervid icke gjordes, samhället blefve i berörda afseende helt och hållet beroende af en blifvande arrendators godtfinnande. Nuvarande arrendatorerna af Kärret hade visserligen erbjudit sig att, i händelse de bibehölles vid arrenderätten, under deras arrendetid kostnadsfritt upplåta behöfelig plats för marknader. Men detta erbjudande vore icke tillfredsställande, då den arrenderade jorden af dem måste brukas såsom åker och följaktligen indelas i cirkulation samt de såsom ersättning för upplåtelsen måste beräkna förmåner af den spillning, som vid marknader och möten derstädes komme marken till godo. Det vore följaktligen naturligt, att, för vinnande af sådan förmån, platsen för marknaderna måste årligen ombytas i öfverensstämmelse med den för marken antagna växtföljden, hvilket redan i och för sig vore en stor olägenhet. Då dertill komme, att ifrågavarande, utom regleringsplanen belägna område bestode af mer eller mindre djup, till svartmylla ännu ej förvandlad dy- och mossjord, som, om densamma skulle med fördel kunna användas till marknadsplats, behöfde grunddikas och öfvergå till fast gräsvall, kunde detta ej vinnas på annat sätt, än att ett visst och en gång för alla bestämdt utmål dertill anvisades och för det afsedda ändamålet bereddes. Annan lämplig marknadsplats kunde icke heller på antagliga vilkor vinnas å angränsande mark, tillhörande enskilde jordegare. Skulle inskränkning af det begärda utmålet anses nödig, kunde samhället åtnöjas med dess begränsning till omkring 2,5 hektar.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som till Kongl. Maj:t öfverlemnade municipalstyrelsens sist omförmälda skrift jemte ett från vederbörande domänintendent inhemtadt yttrande, deri denne vitsordat riktigheten af municipalstyrelsens uppgifter, har, med afseende å hvad i berörda skrift anförts, i likhet med domänintendenten nu tillstyrkt bifall till municipalstyrelsens anhållan, jemväl i hvad den afsåge upplåtande af nödigt område till marknadsplats.

Sedan domänstyrelsen erhållit nådig befallning att afgifva utlåtande öfver hvad municipalstyrelsen sålunda ytterligare anfört samt till domänstyrelsen jemväl öfverlemnats en af municipalstyrelsen till Kongl. Maj:t ingifven kopia af ofvan omförmälda karta jemte beskrifning öfver Kärret, å hvilken kopia förste landtmätaren F. R. Belfrage dels uppdragit grän-

serna för det till marknadsplats föreslagna område, betecknad med A, och dels angifvit områdets yttinnehåll vara 3 hektar 2,66 ar, har domänstyrelsen den 23 sistlidne december afgifvit det infordrade utlåtandet och deri, jemte framhållande att enligt nyssberörda kopia det med A betecknade område angränsade den inom regleringsplanen belägna mark samt omslöte tre med enskilde tillhörande byggnader försedda tomter äfvensom en egoväg, hvilken jemväl begagnades såsom utfartsväg från annan egendom, tillika anfört, att som numera finge anses utredt, att mark å utegan Kärret för stationssamhället vore behöflig till plats för kreatursmöten och marknader, styrelsen ingenting hade att erinra mot att för dessa ändamål nödigt område till samhället upplättes. Beträffande storleken af detta område har domänstyrelsen ansett afseende böra fästas äfven å det framtida behovet; och då stationssamhället syntes vara stad i en fortgående utveckling samt för utegan Kärrets skötsel föga betydde, om denna minskades med 2 hektar 50 ar eller med 3 hektar 2,66 ar, har styrelsen ansett, att sistberörda område, 3 hektar 2,66 ar, borde få af samhället förvärfvas med skyldighet att till kronan erlægga en områdets fulla värde i dess nuvarande skick motsvarande köpeskillning. Vidkommande slutligen sättet för bestämmande af denna köpeskillning äfvensom tiden för köpeskillningens erläggande, inlösen af enskilde tillhörande byggnader, mantals åsättande samt stängsels uppförande och underhåll har styrelsen hänvisat till sitt tidigare utlåtande i ärendet, dock med det tillägg att arrendator af öfriga delen af Kärret borde förbehållas rätt att fritt begagna icke allenast den i områdets östra gräns befintliga väg, å kartan betecknad med n:o 46, utan äfven väg derifrån öfver området till den arrenderade delen af ifrågavarande ega.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit och i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad domänstyrelsen hemställt vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva,

att från den till hemmanet Berg hörande utegan Kärret må för alltid afsöndras och åt Hallsbergs stationssamhälle från den 14 mars 1897 upplätas ej mindre den del deraf, som faller inom den af Kongl. Maj:t fastställda regleringsplanen för samhället, dock med undantag af dels 13,75 ar, som användts till omläggning af landsvägen, dels 49,30 ar, som exproprierats för anläggning af gästgifveri, dels ock det område, som utgör samfäld mark till hemmanen Norrby och Berg, än äfven den del af utegan, innefattande 3 hektar 2,66 ar, som å ofvan omförmälda kartekopia finnes utmärkt med A, allt under vilkor:

att samhället till kronan för all afsöndrad mark erlägger lösen

efter den värdering af domänintendenten i länet med biträdande arrendeuppskattningsmän, som i fråga om en del af marken redan egt rum och beträffande återstående delen kommer att ske;

att denna lösen skall till kronan af samhället erläggas under loppet af sex år med en sjettedel vid tillträdet och en sjettedel den 14 mars hvart och ett af de följande fem åren;

att för ogulden köpeskilling skall aflemnas säkerhet, bestående af solidarisk borgen såsom för egen skuld af minst två personer, hvilkas vederhäftighet blifvit af Kongl. Maj:ts befallningshafvande eller vederbörande domhafvande bestyrkt, eller ock sådan säkerhetshandling, som förutom borgen enligt nådiga kungörelsen den 10 november 1882 och nådiga brefvet den 2 december 1892 tages god för arrende;

att nuvarande egare af hus och byggnader inom det område, som sålunda skulle upplåtas åt stationssamhället, skola hafva rätt att af stationssamhället till sig lösa de af dem bebygda tomtdelar, såvidt dessa ej behöfva tagas i anspråk för regleringsplanens genomförande, mot samma lösen, som samhället har att erlægga till kronan, och på samma betalningstid, som samhället eger åtnjuta, dock med skyldighet att ställa sådan säkerhet för betalningen, som här ofvan angifvits;

att, när samhället påfordrar borttagande af sådan byggnad, som är hinderlig för regleringsplanens genomförande, samhället skall till sig lösa dylik byggnad med dess fulla värde;

att, i händelse tvist uppstår beträffande huru stor del af hvarje tomt, egare till dervarande hus och byggnader bör få friköpa, eller angående beloppet af den lösen, samhället skall erlægga för hus, hvars borttagande påkallas af regleringsplanens genomförande, parterna skola vara underkastade stadgandena i lagen om skiljemän den 28 oktober 1887;

att arrendatorn af den till stationssamhället icke upplåtna delen af utegan Kärret förbehålles rätt till nödiga utfartsvägar enligt de närmare bestämmelser, domänintendenten och arrendeuppskattningsmännen ega att meddela vid den värderingsförrättning, som, enligt hvad förut omförmälts, skall af dem verkställas;

att det afsöndrade området skall på samhällets bekostnad åsättas mantal på sätt och i den ordning, som stadgas i 13 § 3 mom. af nådiga förordningen angående hemmansklyfning och jordafsöndring den 6 augusti 1881, hvarvid bör iakttagas, att ingen del af den samfälda marken ingår i den inköpta hemmansdelen;

att den sålunda mantal åsatta delen af hemmanet skall, sedan köpebref derå i vanlig ordning af domänstyrelsen utfärdats, i kronans

jordbok upptagas under titel allmänt frälse med skyldighet för samhället att ansvara för de derå belöpande utskylder och onera; samt att samhället skall hafva skyldighet att för all framtid uppsätta och underhålla stängsel mellan det upplåtna området och kronans angränsande jord;

viljande Kongl. Maj:t tillika föreslå Riksdagen att medgifva, att köpeskillingen för ifrågavarande jordområde må, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

OSCAR.

Claës Wersäll.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 31 januari
1896.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve DOUGLAS,
Statsråden: friherre ÅKERHIJELM,
ÖSTERGREN,
GROLL,
WIKBLAD,
GILLJAM,
friherre RAPPE,
CHRISTERSON,
WERSÄLL.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wersäll föredrog vidare:

En af municipalstyrelsen i Hallsbergs stationssamhälle till Kongl. Maj:t ingifven skrift, deruti, sedan Kongl. Maj:t genom nådigt bref den 26 mars 1886 fastställt plan för reglering af visst område vid Hallsbergs jernvägsstation, municipalstyrelsen anhållit, att af den till förra sergeantsbostället 1 mantal Berg n:o 1 i Hallsbergs socken och Kumla härad af Örebro län hörande, invid jernvägsstationen belägna utegan Kärret måtte på liknande vilkor, som af Kongl. Maj:t och Riksdagen beviljats Arvidsjauras kommun i Norrbottens län, till stationssamhället för alltid öfverlåtas dels det område, som låge inom den fastställda regleringsplanen, dels ock derutöfver ett jordområde af 350 ar, att användas hufvudsakligen för större torgdagar och kreatursmöten;

öfver hvilken ansökning domänstyrelsen efter vederbörandes hörande afgifvit infordradt underdånigt utlåtande, deri styrelsen tillstyrkt, att den del af utegan Kärret, som fölle inom regleringsplanen, måtte på vissa vilkor till stationssamhället upplåtas, men deremot hemställt, att, då stationssamhället icke syntes hafva behof af ytterligare plats för kreatursmöten, torgdagar m. m., den underdåniga ansökningen, i hvad den afsåge upplåtelse för nämnda ändamål af delar af det utom regleringsplanen belägna område af nämnda utega, måtte lemnas utan afseende; samt

en af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Örebro län med underdånig skrifvelse den 7 december 1895 öfverlemnad, af Hallsbergs municipalstyrelse till Kongl. Maj:t stäld ytterligare skrift, deri municipalstyrelsen framhållit angelägenheten deraf, att jemväl sistberörda område finge af stationssamhället förvärfvas; hvarefter municipalstyrelsen till Kongl. Maj:t ingifvit en kopia af en utaf förste landtmätaren O. Tengvall åren 1892—1893 upprättad karta öfver utegan Kärret, å hvilken kopia förste landtmätaren F. R. Belfrage dels uppdragit gränserna för det till marknadsplats föreslagna området, betecknad med A, och dels angifvit områdets yttinnehåll vara 3 hektar 2,66 ar;

och hade i anledning af municipalstyrelsens sistberörda skrift domänstyrelsen på nådig befallning inkommit med förnyadt underdånigt utlåtande, deri styrelsen hemställt, att äfven det till marknadsplats afsedda området måtte till stationssamhället upplåtas.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit och i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad domänstyrelsen hemställt tillstyrkte statsrådet, att Kongl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva,

att från den till hemmanet Berg hörande utegan Kärret finge för alltid afsöndras och åt Hallsbergs stationssamhälle från den 14 mars 1897 upplåtas ej mindre den del deraf, som fölle inom den af Kongl. Maj:t fastställda regleringsplanen för samhället, dock med undantag af dels 13,75 ar, som användts till omläggning af landsvägen, dels 49,30 ar, som exproprierats för anläggning af gästgifveri, dels ock det område, som utgör samfäld mark till hemmanen Norrby och Berg, än äfven den del af utegan, innefattande 3 hektar 2,66 ar, som å ofvan omförmälda kartekopia funnes utmärkt med A, allt under vilkor:

att samhället till kronan för all afsöndrad mark erlade lösen efter den värdering af domänintendenten i länet med biträdande arrendeuppskattningsmän, som i fråga om en del af marken redan egt rum och beträffande återstående delen komme att ske;

att denna lösen skulle till kronan af samhället erläggas under

loppet af sex år med en sjettedel vid tillträdet och en sjettedel den 14 mars hvart och ett af de följande fem åren;

att för ogulden köpeskilling skulle aflemnas säkerhet, bestående af solidarisk borgen såsom för egen skuld af minst två personer, hvilkas vederhäftighet blifvit af Kongl. Maj:ts befallningshafvande eller vederbörande domhafvande bestyrkt, eller ock sådan säkerhetshandling, som förutom borgen enligt nådiga kungörelsen den 10 november 1882 och nådiga brefvet den 2 december 1892 toges god för arrende;

att nuvarande egare af hus och byggnader inom det område, som sålunda skulle upplätas åt stationssamhället, skulle hafva rätt att af stationssamhället till sig lösa de af dem bebygda tomtdelar, såvidt dessa ej behöfde tagas i anspråk för regleringsplanens genomförande, mot samma lösen, som samhället hade att erlægga till kronan, och på samma betalningstid, som samhället egde åtnjuta, dock med skyldighet att ställa sådan säkerhet för betalningen, som här ofvan angifvits;

att, när samhället påfordrade borttagande af sådan byggnad, som vore hinderlig för regleringsplanens genomförande, samhället skulle till sig lösa dylik byggnad med dess fulla värde;

att, i händelse tvist uppstode beträffande huru stor del af hvarje tomt, egare till dervarande hus och byggnader borde få friköpa, eller angående beloppet af den lösen, samhället skulle erlægga för hus, hvars borttagande påkallades af regleringsplanens genomförande, parterna skulle vara underkastade stadgandena i lagen om skiljemän den 28 oktober 1887;

att arrendatorn af den till stationssamhället icke upplätta delen af utegan Kärret förbehölles rätt till nödiga utfartsvägar enligt de närmare bestämmelser, domänintendenten och arrendeuppskattningsmännen egde att meddela vid den värderingsförrättning, som, enligt hvad förut omförmälts, skulle af dem verkställas;

att det afsöndrade området skulle på samhällets bekostnad åsättas mantal på sätt och i den ordning, som stadgades i 13 § 3 mom. af nådiga förordningen angående hemmansklyfning och jordafsöndring den 6 augusti 1881, hvarvid borde iakttagas, att ingen del af den samfälda marken inginge i den inköpta hemmansdelen;

att den sålunda mantal åsatta delen af hemmanet skulle, sedan köpebref derå i vanlig ordning af domänstyrelsen utfärdats, i kronans jordebok upptagas under titel allmänt frälse med skyldighet för samhället att ansvara för de derå belöpande utskylder och onera; samt

att samhället skulle hafva skyldighet att för all framtid uppsätta

och underhålla stängsel mellan det upplåtta området och kronans angränsande jord.

Derjemte hemställde statsrådet, att Kongl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att medgifva, att köpeskillingen för ifrågavarande jordområde måtte, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Hvad statsrådet sålunda hemställt behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocho:
Adolf von Hofsten.